

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta, joka koskee komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkostosta, liikkuvuuspalvelujen tarjoamisesta työntekijöille ja työmarkkinoiden yhdentymisen tiivistämisestä

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivuilla www.edps.europa.eu)

(2014/C 222/05)

1. JOHDANTO

1.1 Euroopan tietosuojavaltuutetun kuuleminen

1. Komissio hyväksyi 17 päivänä tammikuuta 2014 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkostosta, liikkuvuuspalvelujen tarjoamisesta työntekijöille ja työmarkkinoiden yhdentymisen tiivistämisestä (jäljempänä ”ehdotus”) ⁽¹⁾. Komissio toimitti ehdotuksen samana päivänä tietosuojavaltuutetulle lausunnon antamista varten.
2. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että häntä kuultiin ehdotuksesta ennen sen hyväksymistä ja että hänelle annettiin tilaisuus esittää komissiolle epävirallisia huomautuksia. Komissio on ottanut huomioon useita näistä huomautuksista. Niiden johdosta ehdotuksen sisältämiä tietosuojatakeita on vahvistettu. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen myös siihen, että ehdotuksen johdanto-osaan on lisätty viittaus tähän lausuntoon.

1.2 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

3. Ehdotuksella pyritään ”parantamaan EU:n sisäistä työvoiman liikkuvuutta tukevien palvelujen saantia työntekijöiden kannalta ja tukemaan näin oikeudenmukaista liikkuvuutta ja lisäämään työllistymismahdollisuuksien hyödyntämistä koko unionissa” ⁽²⁾.
4. Ehdotuksella pyritään tarkistamaan ja ajantasaistamaan jo jonkin aikaa voimassa ollutta eurooppalaisen ammatillisen liikkuvuuden portaalin (EURES) ⁽³⁾ toimintaa koskevaa lainsäädäntökehystä. Ehdotetuilla säännöksillä muutetaan perusteellisesti portaalin nykyistä toimintatapaa.
5. Nykyisellään portaalilla tarjotaan kanavan, jonka kautta työnhakijat voivat hakea työpaikkoja ja työnantajat voivat hakea työnhakijoita kaikkialta EU:sta samaan tapaan kuin yksityisten ylläpitämällä työnhakusivustoilla. Työnhakijat voivat rekisteröityä portaaliiin ja asettaa ansioluettelonsa saataville portaalissa. Potentiaaliset työnantajat pääsevät selaamaan sivustoa ja hakemaan sopivia työnhakijaprofiileja avointen työpaikkojen täyttämiseksi. EURES-työnhakuportaalilla hallinnoi Euroopan komissio, ja sitä ylläpidetään komission palvelimilla.
6. Ehdotuksessa esitettyihin muutoksiin sisältyy toimenpiteitä, joilla autetaan lisäämään EURES-portaalissa tarjolla olevien avointen työpaikkojen määrää ja työnhakijoiden reserviä. Samalla näillä muutoksilla lisätään portaaliiin valmiuksia, jotka mahdollistavat avointen työpaikkojen ja työhakemusten automaattisen yhteensaatamisen.
7. Tätä varten nykyinen ansioluetteloiden ja avointen työpaikkojen suoraan rekisteröintiin perustuva järjestelmä korvataan tai sitä täydennetään järjestelmällä, jossa työvoimaviranomaiset ja muut ”hyväksytyt” työnvälityspalvelut (ns. EURES-yhteistyökumppanit) asettavat EURES-portaaliiin kautta saataville rajoitetun ja valikoidun kokoelman ”yhteensaatettavia” ja koodattuja tietoja, jotka on saatu niiden itsensä ylläpitämistä ansioluetteloiden ja avointen työpaikkojen tietokannoista.

⁽¹⁾ COM(2014) 6 final.

⁽²⁾ Perustelut, 1.1 kohta.

⁽³⁾ Ks. <https://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=en>

8. Kyseisiin tietoryhmiin sisältyvät esimerkiksi ammatillinen pätevyys tai osaaminen, koulutustaso, kielitaito, ajokortti, työkokemusvuodet, työsuhteen luonne (vakainainen tai määräaikainen) ja työpaikan sijainti. Näiden työnhakijan tietojen (ansioluettelosta poimitut tiedot) asettaminen saataville EURES-portaaliin edellyttää kyseisen henkilön nimenomaista suostumusta.
9. Portaaliin järjestelmällisesti tietoja syöttävien organisaatioiden joukossa mainitaan ”jäsenvaltioiden julkisten työvoimapalvelujen” ohella myös muut ”hyväksytyt” EURES-yhteistyökumppanit. EURES-verkostoon voivat siis vapaasti osallistua kaikki julkiset tai yksityiset työnvälityspalvelut, jotka täyttävät tietyt (ehdotuksen liitteessä 1 määritellyt) vähimmäisvaatimukset.
10. Uuden yhteensovittamisvälineen avulla asetuksella pyritään ”mahdollistamaan hyvä automatisoitu avointen työpaikkojen ja ansioluetteloiden yhteensaattaminen Eures-portaalissa jäsenvaltioiden välillä, käännökset kaikille EU-kielille sekä kansallisella ja alakohtaisella tasolla hankittujen taitojen, pätevyysien, tutkintojen ja ammattitaidon ymmärtäminen”⁽¹⁾.
11. Tällaisia osumia tuottavan hakuprosessin voi käynnistää kuka tahansa EURES-yhteistyökumppaneista. Jos haku tuottaa tulosta, tietoja hakenut organisaatio saa listauksen sopivista työnhakijaprofiileista⁽²⁾. Lähtökohteisesti listaus ei kuitenkaan sisällä työnhakijoiden nimiä, itse ansioluetteloita tai muita henkilötietoja. Ne voidaan hankkia pyynnöstä siltä EURES-yhteistyökumppanilta, joka on asettanut tiedot saataville EURES-portaalissa⁽³⁾.

3. PÄÄTELMÄT

38. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että komissio on ehdotusta laatiessaan ottanut tarkasti huomioon henkilötietojen suojaan liittyvät oikeudet. Ehdotuksessa edellytetään erityisesti kyseisten työnhakijoiden nimenomaisesti antamaa suostumusta ja otetaan asianmukaisesti huomioon rekisteröityjen oikeudet, kuten oikeus saada ja tarkastaa heitä itseään koskevia tietoja ja oikaista ne. Ehdotuksessa ei myöskään nimenomaisesti edellytetä hakurobottien käyttöä eikä kannusteta siihen, ja siinä tuodaan perusteluissa asianmukaisesti esille niihin liittyvät mahdolliset tietosuojangemat.
39. Lausunnossa suositellaan ehdotukseen seuraavia lisäparannuksia:
 - ehdotuksen johdanto-osaan voitaisiin lisätä perustelukappale, jossa selitetään, mitä 14 artiklan 3 kohdassa edellytetyllä suostumuksen täsmällisyydellä tarkoitetaan;
 - 15 artiklan 3 kohdan ilmauksen ”Eures-portaaliin ilmoitetut avoimet työpaikat, työhakemukset ja ansioluettelot” jälkeen voitaisiin lisätä täsmennys ”14 artiklan mukaisesti”;
 - 17 artiklan 4 kohdan viittaus ”yleisten tietojen” saamiseen olisi korvattava viittauksella ”tietojen” saamiseen;
 - ehdotukseen voitaisiin lisätä erillinen aineellinen säännös tai johdanto-osan perustelukappale, jossa veloitetaan noudattamaan EURES-portaalin kehittämisessä sisäänrakennetun tietosuojan periaatetta. Lisäksi ehdotuksen aineellisiin säännöksiin tai ainakin sen johdanto-osaan olisi hyödyllistä sisällyttää joitakin lisäohjeita tässä lausunnossa esitetyn mukaisesti;
 - ehdotuksessa olisi määriteltävä selkeämmin, ketkä kaikki pääsevät tietokantaan ja minkälaisin suojoimin;

⁽¹⁾ Perustelut, 1.4 kohta.

⁽²⁾ Kuten 8 kohdassa todetaan, EURES-portaalissa saatavilla oleviin profiileihin sisältyvät esimerkiksi seuraavat tietoryhmät: ammatillinen pätevyys tai osaaminen, koulutustaso, kielitaito, ajokortti, työkokemusvuodet, työsuhteen luonne (vakainainen tai määräaikainen) ja työpaikan sijainti.

⁽³⁾ Työnhakijat voivat kuitenkin halutessaan asettaa ansioluettelonsa kokonaisuudessaan saataville portaalissa. Lisäksi he voivat täydentää koodattuja vakiotietoja vapaatekstikenttään viemillään lisätiedoilla, jotka näkyvät hakutuloksissa käytettäessä yhteensovittamisvälinettä.

- asetusehdotukseen olisi lisättävä selvennyksiä siitä, kuinka automatisoitu yhteensovittaminen käytännössä toimii. Joka tapauksessa ehdotuksessa olisi täsmennettävä, että – jollei työnhakija itse pääätä asettaa ansioluetteloaan kokonaisuudessaan saataville – EURES-portaalissa hakuja tekevät organisaatiot eivät pääse suoraan tarkastelemaan hakijoiden nimiä, ansioluetteloita tai muita suoraan tunnistettavia henkilötietoja, vaan niillä on pääsy ainoastaan rajoitettuun ja valikoituun luetteloon ”yhteensaatettavia” ja koodattuja tietoja, jotka on poimittu niiden itsensä ylläpitämistä ansioluettelotietokannoista;
- ehdotetussa asetuksessa olisi täsmennettävä selvästi tietojenkäsittelyn tarkoitus ja se, mihin tarkoituksiin tietoja on myöhemmin sallittua käyttää.

Tehty Brysselissä 3 päivänä huhtikuuta 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu
